

Informatyka, Aplikacje internetowe i mobilne, semestr 5 Programowanie aplikacji Webowych

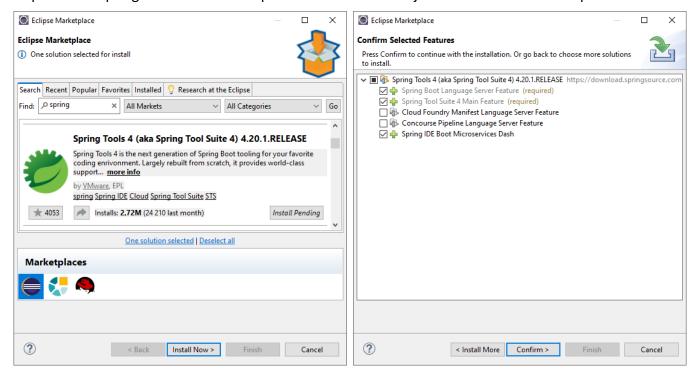
Laboratorium nr 6 i 7

Tworzenie aplikacji Webowej SpringBooks z wykorzystaniem frameworka Spring Boot

Utwórz aplikację Web SpringBooks umożliwiającą zarządzanie książkami z wykorzystaniem frameworka Spring Boot oraz bazy danych PostgreSQL.

1. Eclipse IDE – dodatki

Uzupełnij Eclipse IDE o pakiet Spring Tools 4. Pakiet Spring Tools 4 ułatwia pracę z frameworkiem Spring Boot w Eclipse dostarczając gotowe kreatory i szablony. Wybierz z menu Help | Eclipse Marketplace | Spring Tools 4 | Install. Ustawienia elementów można pozostawić bez zmian, wymagane jest zaakceptowanie licencji. W kolejnych oknach trzeba potwierdzić zaufanie do produktów Oracle Corporation i Spring Builds. Natomiast po zakończeniu instalacji trzeba zrestartować Eclipse IDE.

2. Projekt aplikacji SpringBooks

Utwórz projekt Eclipse dla aplikacji o nazwie SpringBooks korzystającej z frameworka Spring Boot wybierając z menu File | New | Other | Spring Boot | Spring Starter Project. Ustawienia kreatora opisano i przedstawiono na obrazkach poniżej.

W pierwszym oknie New Spring Starter Project ustaw Name i Artifact jako SpringBooks, typ projektu – Gradle - Groovy, Java Version – 17, Packaging – War, Group – ksi, Description – Spring Books, Package – ksi.springbooks.

Eclipse umożliwia obecnie zbudowanie projektu na podstawie Maven albo Gradle w języku Kotlin lub Groovy. Domyślnie ustawiony jest ten ostatni. Pozostawimy to ustawienie bez zmian. Jeśli biblioteki ściągane są po raz pierwszy zajmuje to trochę czasu.

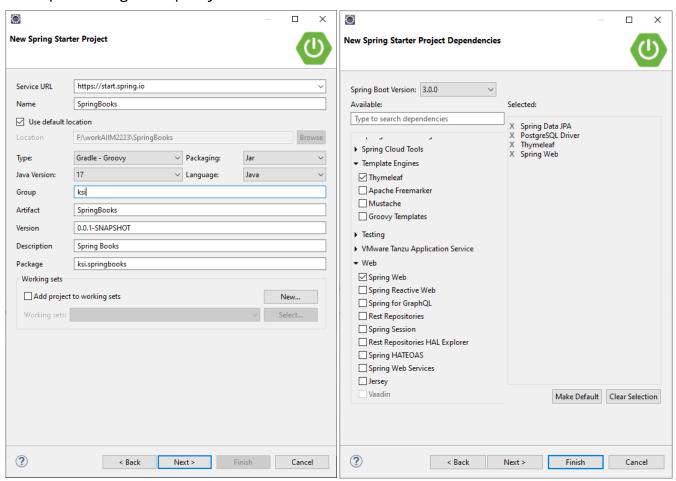
W kolejnym oknie New Spring Starter Project Dependencies pojawiają się wersje Spring Boot, wybierz ostatnią stabilną, np. 3.1.5. Samodzielnie trzeba wybrać niezbędne zależności. W naszym przypadku, jak widać na obrazku, będzie to:

Web | Spring Web

SQL | PostgreSQL Driver

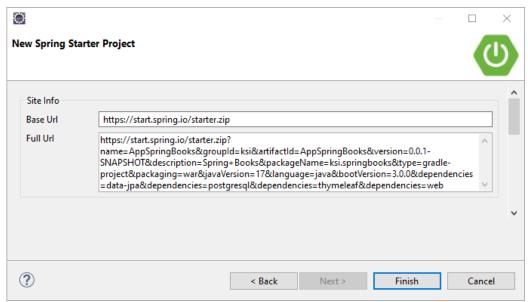
SQL | Spring Data JPA

Template Engines | Thymeleaf

W ostatnim oknie kreatora New Spring Starter Project sprawdź zawartość pola Full URL. Kreator aplikacji Spring Boot w celu wygenerowania szkieletu aplikacji korzysta z usługi serwisu start.spring.io którą wywołuje z ustawionymi przez nas parametrami.

Zakończ korzystnie z kreatora. Wygenerowanie struktury projektu wymaga ściągnięcia dodatkowych bibliotek i zabiera trochę czasu. W efekcie otrzymujemy strukturę zgodną ze strukturą projektu Gradle przedstawioną na obrazku.

Sprawdź zawartość pliku SpringBooksApplication.java Została tam wygenerowana klasa reprezentująca całą aplikację z główną metodą uruchomieniową main oraz dołączonymi pakietami konfiguracyjnymi. Jest tylko jedna taka klasa w aplikacji i musi być opisana adnotacją @SpringBootApplication.

Sprawdź zawartość pliku **build.gradle**. Znajdują się tam ustawienia zgodne z projektem Gradle oraz dołączone zależności.

SpringBooks [boot] 🗸 🅦 Java Resources > # src/main/java > # src/main/resources > 🍱 src/test/java Libraries JRE System Library [JavaSE-17] Project and External Dependencies 🗁 bin 🗸 🗁 gradle > 🗁 wrapper 🗸 🗁 src 🗸 🗁 main 🗸 🗁 java 🗸 🗁 ksi springbooks Servletlnitializer.java SpringBooksApplication.java static templates application.properties 🗸 🗁 test > 🗁 java duild.gradle gradlew gradlew.bat M HELP.md settings.gradle

W kodzie **build.gradle** sekcja zależności (dependencies) ma postać:

```
dependencies {
  implementation 'org.springframework.boot:spring-boot-starter-data-jpa'
  implementation 'org.springframework.boot:spring-boot-starter-thymeleaf'
  implementation 'org.springframework.boot:spring-boot-starter-web'
  runtimeOnly 'org.postgresql:postgresql'
```



```
providedRuntime 'org.springframework.boot:spring-boot-starter-tomcat'
  testImplementation 'org.springframework.boot:spring-boot-starter-test'
}
```

Projekt Spring Boot jest budowany w oparciu o jeden servlet zarządzający tzw. dyspozytor. Dyspozytor (DispatcherServlet) udostępnia wspólny algorytm przetwarzania żądań i organizuje współpracę z komponentami, które wykonują pozostałe prace. Pakiet spring-boot-starter-web dostarcza automatyczną deklarację, mapowanie i konfigurację servletu dyspozytora. W aplikacjach Spring Boot nie trzeba tworzyć pliku web.xml (poza nielicznymi wyjątkami). Servlet jest rejestrowany programowo za pomocą klasy ServletInitializer dziedziczącej z SpringBootServletInitializer.

Pakiet spring-boot-starter-data-jpa wspomaga współpracę z relacyjnymi bazami danych korzystając z interfejsów Spring Data JPA i JPA oraz systemu ORM Hibernate. Integracja Hibernate ze Spring jest jednym z częściej spotykanych rozwiązań w aplikacjach Web.

Pakiet spring-boot-starter-thymeleaf to implementacja silnika szablonów Thymeleaf. Thymeleaf umożliwia tworzenie elementów interfejsu użytkownika po stronie serwera czyli frontendu po stronie backendu. Zawiera dwa tzw. dialekty: Standard i SpringStandard. SpringStandard umożliwia integrację ze Spring MVC, poza tym dialekty są identyczne. Thymeleaf zawiera zestaw zdefiniowanych elementów XML / HTML / XHTML, umożliwia również tworzenie własnych elementów użytkownika.

3. Sprawdzenie działania projektu aplikacji Spring Boot

Przeprowadź proste sprawdzenie możliwości uruchomienia aplikacji generując plik **index.html** z tytułem i nagłówkiem: Spring Books Application. W tym celu wygeneruj statyczny plik HTML 5 o nazwie **index.html** w folderze **src/main/resources/static**. Ustaw tytuł i nagłówek h1 z napisem Spring Books Application.

Wybierz projekt, a nastepnie z podręcznego menu Run As | Spring Boot App. Podczas uruchamiania aplikacji, w konsoli Eclipse pojawi się logo ASCI Spring Boot oraz seria komunikatów mówiąca o stanie uruchomienia aplikacji. Eclipse zgłosi błąd ponieważ dołączyliśmy do projektu sterownik bazy danych, natomiast nie mamy jeszcze skonfigurowanego połączenia. Żeby pominąć łączenie z bazą danych w pliku aplikacji dołącz do adnotacji @SpringBootApplication parametr wyłączający użycie konfiguracji dla danych. Powinna ona mieć postać:

@SpringBootApplication(exclude = {DataSourceAutoConfiguration.class})

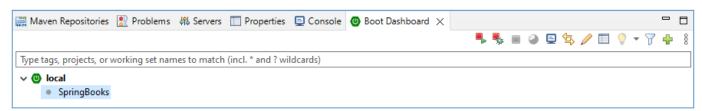
Ponownie uruchom aplikację. Zauważ, że aplikacja uruchomiona została za pomocą Tomcata na porcie 8080 (nie jest to tożsame z tomcatem na zakładce servers). Wywołaj w oddzielnej przeglądarce adres http://localhost:8080. Powinna zostać wyświetlona zawartość domyślnej statycznej strony **index.html**.

Zauważ, że aplikacja została uruchomiona z wykorzystaniem innego serwera Tomcat (dostarczonego razem ze Spring Boot), a Eclipse nie otworzył automatycznie okna przeglądarki. Żeby zobaczyć działanie aplikacji wpisz w przeglądarce localhost:8080. Nie można zarządzać wprost instancją uruchomionego Tomcata wraz z naszą aplikacją, gdyż na zakładce Servers status Tomcata jest widoczny jako Stopped. Serwer i aplikację można zatrzymać w konsoli lub na pasku narzędziowym wybierając Stop.

Sterowanie aplikacją wspomaga okno Boot Dashboard, które zostało dodane razem ze Spring Tools 4. Można je włączyć, korzystając z pokazanej na obrazku ikonki . Zakładka pojawi się w dolnej części okna Eclipse. Udostępnia m.in. listę aplikacji Spring oraz ikonki do uruchomienia projektu i przeglądarki z aplikacją.

4. Połączenie z bazą danych PostgreSQL

Zdefiniuj połączenie z bazą danych PostgreSQL w pliku application.properties.

Plik konfiguracyjny aplikacji jest obecnie pusty. Dodaj do tego pliku następujące ustawienia:

```
# parametry poziomu logowania/raportowania aplikacji
logging.level.org.springframework=ERROR
spring.sql.init.mode=always

# parametry dla PostgreSQL
spring.sql.init.platform=postgres
spring.jpa.properties.hibernate.default_schema=books
spring.datasource.url=jdbc:postgresql://localhost:5432/<nazwa_bd>
spring.datasource.username=<nazwa_u>
spring.datasource.password=<haslo_u>

# parametry dla JPA
spring.jpa.hibernate.ddl-auto=update
```


Parametry zostały podzielone na trzy grupy: poziomu logowania/raportowania aplikacji, dla PostgreSQL i dla JPA. W pierwszej grupie ustawiony został poziom raportowania błędów (ERROR) oraz informacja, że Spring Boot ma zawsze automatycznie tworzyć schemat osadzonego źródła danych (always). W drugiej grupie PostgreSQL znajdują się informacje na temat dostępu do bazy danych. Natomiast w trzeciej JPA, ustawiona została automatyczna aktualizacja schematu w bazie danych oraz informacja na temat używanej platformy bazy danych

Uzupełnij dane dotyczące Twojej bazy danych.

Usuń informację o wykluczeniu używania źródła danych z adnotacji @SpringBootApplication w pliku uruchomieniowym SpringBooksApplication.java

Uruchom aplikację Spring Books, żeby sprawdzić, czy w konfiguracji application.properties nie ma błędów. Jeśli błędów nie ma, aplikacja uruchomi się poprawnie. Nadal będzie dostęp tylko do statycznej strony dla adresu: http://localhost:8080, ale dodatkowo przy uruchomieniu sprawdzone zostanie połączenie z systemem bazy danych PostgreSQL.

Zatrzymaj aplikację.

5. Baza danych w obiektach Java

Utworzymy klasy Java reprezentujące tabele w bazie danych. Będą miały nazwy: Book, Publisher i Category. Żeby klasa reprezentowała tabelę musi zostać zaopatrzona w adnotację @Entity.

Dodaj do projektu pakiet ksi.springbooks.models i utwórz w nim klasę Book. Dodaj adnotację @Entity oraz pola zgodnie z kodem poniżej. Dodatkowe dwie adnotacje @Id oraz @GeneratedValue są potrzebne dla pola idb, które zawiera identyfikator i jest kluczem głównym tabeli. Adnotacja @Id deklaruje klucz podstawowy nie generując wartości. Adnotacja @GeneratedValue określa strategię generowania klucza czyli wartości pola id.

Specyfikacja JPA obsługuje 4 różne strategie generowania klucza podstawowego (GenerationType.*: Auto, Identity, Sequence, Table), które programowo generują wartości klucza podstawowego lub wykorzystują funkcje bazy danych, takie jak automatycznie zwiększane kolumny lub sekwencje. Wykorzystany tu parametr GenerationType.IDENTITY opiera się na generowaniu po stronie bazy danych nowej wartości przy każdej operacji wstawiania nowego rekordu. Z punktu widzenia bazy danych jest to bardzo wydajne, ponieważ kolumny autoinkrementacji są wysoce zoptymalizowane i nie wymagają żadnych dodatkowych instrukcji.

Dodanie kodu wymaga dodatkowo importu odpowiednich bibliotek.

```
@Entity
public class Book {
    @Id
    @GeneratedValue(strategy=GenerationType.IDENTITY)
    private Long idb;
    private String title;
}
```

Użycie powyższych adnotacji umożliwia standard JPA ORM, z którego korzysta Spring. Znacznie ułatwia to obsługę bazy danych z poziomu aplikacji.

Wygeneruj dla klasy Book konstruktor z nadklasy oraz zestawy metod get i set dla wszystkich pól.

Połącz się z bazą danych, którą podałeś w konfiguracji połączenia w pliku application.properties i załóż tam schemat books. Następnie uruchom aplikację, W bazie powinna pojawić się tabela book zgodna z definicją w modelu Book.

Skonstruuj model encji Publisher dla tabeli publisher z polami idp (klucz główny generowany automatycznie w bazie danych) oraz name i address. Tabela ta łączy się z tabelą book w relacji jeden do wielu. Zdefiniowanie w modelach relacji wymaga dodania do pól kolejnych adnotacji, tutaj są to @OneToMany oraz @ManyToOne.

Ponieważ książka może mieć tylko jednego wydawcę, dodaj do modelu Book, pole publisher zgodnie z następującym schematem.

```
@ManyToOne
private Publisher publisher;
```

Jednocześnie w modelu Publisher trzeba zadeklarować, że może on być w relacji z wieloma książkami, będzie je reprezentować lista klasy List<Book>. Dodaj do modelu Publisher pole books z adnotacją definiującą relację:

```
@OneToMany
@JoinColumn(name="publisher_idp")
private List<Book> books;
```

Analogicznie zdefiniuj model encji Category z polami idc (klucz główny generowany automatycznie w bazie danych) oraz description. Połącz tabelę odpowiednimi adnotacjami relacji.

Uruchom aplikację i sprawdź czy w bazie danych pojawiły się odpowiednie tabele.

Żeby dodać do nich dane skopiuj dołączony do materiałów plik z poleceniami dodania danych testowych **data.sql**. Umieść plik w katalogu resources i ponownie uruchom aplikacją.

Po wygenerowaniu danych zmień nazwę pliku data.sql albo go usuń.

6. Definiowanie struktury aplikacji

Struktura aplikacji Web składa się z łańcucha powiązanych obiektów/klas. Podstawowe elementy takiego łańcucha to kontroler (controller), usługa (service) i interfejs do repozytorium (repository). Na przykład dla części aplikacji obsługującej książki będzie to:

BookController - klasa z adnotacją @Controller

BookService – klasa z adnotacją (@Service), która zostanie wstrzyknięta do kontrolera

BookRepository – interfejs rozszerzający JPARepository z adnotacją @Repository, który zostanie wstrzyknięty do BookService.

Działanie aplikacji polega na tym, że odpowiednia metoda kontrolera (wybrana na podstawie zdefiniowanego mapowania) przejmuje żądanie. Następnie uruchamia ona metodę serwisu odpowiedzialną za przetworzenie danych. Ta metoda wywołuje następnie odpowiednią metodę repozytorium pobierającą, bądź zapisującą dane w bazie.

Repozytoria

W folderze springbooks utwórz nowy podkatalog repositories. Wygeneruj w nim interfejs dla książki o nazwie BookRepository rozszerzający interfejs JpaRepository<Book, Long>. Dodaj adnotację @Repository. Kod interfejsu powinien mieć postać:

```
import org.springframework.data.jpa.repository.JpaRepository;
import org.springframework.stereotype.Repository;
import ksi.springbooks.models.Book;
@Repository
public interface BookRepository extends JpaRepository<Book, Long> {
}
```

Korzystając z BookRepository jako rozszerzenia JpaRepository aplikacja będzie miała dostęp do metod umożliwiających pracę z relacją book w bazie danych, np.: findAll(), findById(id), save(), deletebyid(id). Można tu również deklarować własne metody.

Analogicznie wygeneruj interfejsy repozytoriów dla dwóch pozostałych klas.

Usługi - serwisy

W katalogu springbooks utwórz nowy podkatalog services. Wygeneruj w nim klasę BookService z pustym konstruktorem. Zgodnie z opisaną powyżej strukturą klasa ta będzie potrzebowała adnotacji @Service oraz wstrzyknięcia interfejsu BookRepository. Wstrzyknięcia można dokonać definiując pole z adnotacją @Autowired. Po dodaniu odpowiednich adnotacji i bibliotek, kod klasy powinien mieć postać:

```
package ksi.springbooks.services;
import org.springframework.beans.factory.annotation.Autowired;
import org.springframework.stereotype.Service;
import ksi.springbooks.repositories.BookRepository;

@Service
public class BookService {
     @Autowired
     private BookRepository repository;

     public BookService() {
          super();
     }
}
```

Do klasy dodaj metody do obsługi tabeli books. Metody te można wygenerować korzystając z menu podręcznego i wybierając Source | Generate Delegate Methods. Zaznacz metody findAll(), save(), findById() oraz deleteById() i uruchom generowanie.

Analogicznie wygeneruj klasy usług dla pozostałych dwóch modeli Publisher i Category.

Kontrolery

W katalogu springbooks utwórz podkatalog controllers. Wygeneruj w nim klasę o nazwie BookController. Opisz ją adnotacją @Controller i wstrzyknij do niej obiekt klasy BookService. Kod powinien mieć następującą postać:

```
package ksi.springbooks.controllers;
import ksi.springbooks.models.Book;
import ksi.springbooks.services.BookService;

@Controller
public class BookController {

    @Autowired
    private BookService service;

    public BookController() {
        }
}
```

W klasie kontrolera zaprojektujemy akcje odzwierciedlające odpowiednie działania aplikacji: wyświetlanie listy książek i wyświetlanie formularza do dodawania książek.

Do kodu kontrolera BookController dodaj akcję viewBooksList, która utworzy listę wszystkich książek z bazy i przekaże tę listę jako atrybut modelu do widoku/szablonu strony HTML. Żeby wygenerować listę skorzystaj z metody findAll() klasy usług BookService. Jako parametr metody-akcji ustaw model klasy Model. Jako wynik metody ustaw String z nazwą widoku w postaci strony HTML. Natomiast, żeby akcja została wykonana na żądanie URL dodaj do niej adnotacją @RequestMapping. Przykład kodu metody-akcji viewBooksList można zobaczyć poniżej.

```
@RequestMapping("books_list")
public String viewBooksList(Model model){
   List<Book> lb=service.findAll();
   model.addAttribute("lb", lb);
   return "books_list";
}
```

Do kontrolera można dodawać różne metody oraz adnotacje. Na przykład metoda do wyświetlania formularza, do dopisywania danych nowych książek lub do zapisywania danych na temat książek w bazie danych.

Dodaj do klasy metodę wyświetlającą formularz do wpisywania nowych książek o nazwie showFormNewBook. Dodaj do metody adnotację @RequestMapping. Jako parametr metody ustaw model. W kodzie metody wygeneruj nowy obiekt książki i przekaż go jako atrybut do szablonu widoku. W wyniku przekaż łańcuch znaków z nazwą widoku, w którym będzie zdefiniowany formularz. Kod takiej metody może mieć postać:

```
@RequestMapping("/new_book")
public String showFormNewBook(Model model) {
   Book nb = new Book();
   model.addAttribute("book", nb);
   return "new_book";
```

```
_/ _/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/ _/
Katedra Systemów Informacyjnych
Uniwersytet Morski w Gdyni
```

```
}
```

Dodaj do klasy kolejną metodę saveBook. Dodaj do niej adnotację @PostMapping, która definiuje pobranie danych metodą post. W parametrze metody umieść drugą adnotację @ModelAttribute, wiążącą ten parametr lub wartość zwracaną przez metodę z nazwanym atrybutem modelu, który będzie używany w widoku. W efekcie, podobnie jak poprzednia metoda, przekieruje użytkownika do wybranej strony .html aplikacji, tutaj jest to strona books list.html.

```
@PostMapping(value="/save_book")
public String saveBook(@ModelAttribute("book") Book book) {
    service.save(book);
    return "redirect:/books_list";
}
```

7. Tworzenie widoków aplikacji korzystając z silnika szablonów Thymeleaf

Thymeleaf umożliwia tworzenie elementów interfejsu użytkownika po stronie serwera (backendu). Korzystanie z szablonów wymaga (oprócz dołączenia bibliotek) wygenerowania pliku .html z dołączoną przestrzenią nazw thymeleaf:

```
xmlns:th="http://www.thymeleaf.org"
```

Jak widać znaczniki Thymeleaf w szablonie będą się rozpoczynały od th:.

Widok listy książek

W katalogu resources/templates utwórz plik books_list.html zgodny z szablonem HTML 5. Do znacznika html dodaj podane powyżej deklaracje przestrzeni nazw niezbędnej dla użycia silnika szablonów Thymeleaf. W części head wpisz w znaczniku title nazwę strony Books list. W części body zdefiniuj div z następująca zawartością:

```
<div>
<h2>Books List</h2>
<a href="/new_book">Create New Book</a>
<br/><br/>
<thead>
  Book Id
   Title
   Publisher
   Category
  </thead>
 Book ID
   Title
   Publisher
   Category
```

```
_/ _/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/ _/
Katedra Systemów Informacyjnych
Uniwersytet Morski w Gdyni
```

Zauważ, że w dokumencie, oprócz /new_book, są już akcje /edit_book, oraz /delete_book, które trzeba będzie dodać w późniejszym etapie do kontrolera BookController. Oprócz tego będzie potrzebna wcześniej zdefiniowana akcja /save_book, która zapewni działanie formularza HTML podczas operacji edycji/zmiany danych książki lub dodawania nowej książki.

Uruchom aplikację Spring za pomocą Run As / Spring Boot App.

Jeśli pojawi się komunikat błędu dotyczący próby ponownego załadowania danych z pliku **data.sql** - związanych z powtórzeniem wartości klucza, to zmień w katalogu resources nazwę pliku z **data.sql** na **rem_data.sql** i ponownie uruchom aplikację Spring Boot App.

W przeglądarce internetowej wywołaj adres URL: http://localhost:8080/books list. Powinna pojawić się strona jak na obrazku poniżej.

Books List							
Create	e New Book						
Book	ID Title	Publisher	Category				
1	Java. Podstawy	Helion	Java	<u>Edit</u>	<u>Delete</u>		
2	Projektownie serwisów WWW. Standardy sieciow	e Helion	WWW	<u>Edit</u>	<u>Delete</u>		
3	Zrozumieć JavaScript	Helion	JavaScript	Edit	<u>Delete</u>		
4	Head first Java	OREILLY	Java	<u>Edit</u>	Delete		
5	HTML5. Komponenty	PWN	HTML	<u>Edit</u>	<u>Delete</u>		
6	Wydajny JavaScript	PWN	JavaScript	<u>Edit</u>	Delete		

Widok formularza do dodawania książek

Wygeneruj nowy plik new_book.html. Dołącz przestrzenie nazw do znacznika html i ustaw title jako Create new book. W części body umieść div z formularzem jak poniżej.

Formularz może wyglądać tak jak na obrazku poniżej.

Create new book						
Title	Nowa książka					
Publisher id	1					
Category id Save	1					

Uruchom aplikacje i przetestuj działanie formularza dodając dane nowej książki (pamiętaj, że jako id Publisher oraz Category trzeba podać odpowiednie liczby).

Więcej informacji na temat Thymeleaf można znaleźć na przykład po adresem: https://www.thymeleaf.org/doc/articles/standarddialect5minutes.html

8. Edycja i usuwanie danych

Dodanie do aplikacji kolejnych możliwości wymaga zdefiniowania odpowiednich akcji kontrolera BookController. Każda z metod opisujących akcję ma swoją charakterystyczną konstrukcję. Pozostałe dwie metody do obsługi formularza w aplikacji SpringBooks to edycja i usuwanie danych. Metoda do edycji może mieć następującą postać:

```
@RequestMapping("/edit_book/{idb}")
public ModelAndView showEditFormBook(@PathVariable(name = "idb") Long idb) {
    ModelAndView mav = new ModelAndView("edit_book");
    Optional<Book> eb = service.findById(idb);
    mav.addObject("book", eb);
    return mav;
}
```

Metoda do usuwania danych może mieć postać:

```
_/ _/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/
_/ _/ _/ _/ _/
Katedra Systemów Informacyjnych
Uniwersytet Morski w Gdyni
```

```
@RequestMapping("/delete_book/{idb}")
public String deleteBook(@PathVariable(name = "idb") Long idb) {
    service.deleteById(idb);
    return "redirect:/books_list";
}
```

Akcje w powyższym kodzie wykorzystują metody usługi BookService: deleteById() oraz findById() wygenerowane wcześniej.

W kodzie zostały użyte dodatkowe adnotacje @PathVariable i @ModelAttribute oraz klasa ModelAndView. Adnotacja @PathVariable wskazuje jaki parametr metody powiązany jest ze zmienną szablonu URI. W naszym przypadku jest to idb. Klasa Spring ModelAndView umożliwia kontrolerowi korzystanie zarówno z modelu, jak i widoku w postaci jednej wartości (obiektu). Obiekt ten jest również wynikiem działania metody.

Edycja książki wymaga zdefiniowania szablonu widoku z formularzem edit_book.html. Skonstruuj formularz do edycji danych książek. Skorzystaj z szablonu do dodawania danych nowej książki wprowadzając odpowiednie zmiany. Tytuł title zmień na Edit book. Dodaj do formularza pole ustawione na tylko do odczytu zawierające id książki.

```
    And the standard of the standard
```

Sprawdź działanie aplikacji.

9. Sortowanie danych

Posortuj listę książek według tytułów.

Sortowanie można wykonać na kilka sposobów. Jednym z prostych rozwiązań jest dodanie deklaracji metody o odpowiedniej nazwie w interfejsie BookRepository. Dodaj do interfejsu deklarację metody do sortowania malejąco według id:

```
List<Book> findByOrderByIdbDesc();
```

Wywołaj ją w metodzie findAll() klasy BookService, zamiast

```
return repository.findAll();
wprowadź:
```

```
return repository.findByOrderByIdbDesc();
```

Przetestuj działanie metody uruchamiając ponownie aplikację. Sprawdź, czy książki zostały odpowiednio posortowane.

Posortuj ksiązki według tytułów od A do Z. Zadeklaruj w interfejsie BookRepository dodatkową deklarację metody: List<Book> findByOrderByTitleAsc();

Dokonaj odpowiednich zmian w metodzie findAll() klasy BookService i przetestuj działanie aplikację.

Zadeklaruj i wywołaj inną metodę do sortowania, tym razem malejąco Desc według nazwy wydawcy. Ponieważ modele zostały połączone relacjami, można korzystać z pól innych modeli poprzedzając je nazwą klasy modelu. Metoda może mieć postać:

```
List<Book> findByOrderByPublisherNameDesc();
```

Można również odwoływać się do kilku kolumn. Deklaracja metody do sortowania rosnąco według nazwy wydawcy i tytułu książki może mieć postać:

```
List<Book> findByOrderByPublisherNameAscTitleAsc();
```

Skonstruuj widok strony books_list_sort z listą książek posortowaną według nazw kategorii i tytułów.

Nie zawsze można wykorzystać automatyczne nazwy. Na przykład pola ze znakiem podkreślenia (_) w nazwie nie mogą być wołane w ten sposób. Natomiast zapytania do bazy danych można dołączyć do modelu Book w postaci adnotacji @NamedNativeQuery. Trzeba je umieścić przed definicją klasy, ale za adnotacją @Entity. Zapytanie może mieć postać:

```
@NamedNativeQuery(name = "Book.findAllByTitleNativeSQL",
query = "SELECT * FROM books.book ORDER BY title ",
resultClass = Book.class)
```

Trzeba jeszcze dodać do interfejsu BookRepository deklarację zgodnie z nazwą metody:

```
List<Book> findAllByTitleNativeSQL();
```

oraz wywołać tę metodę w usłudze.

Jeszcze inny sposób to zdefiniowanie zapytania za pomocą adnotacji @Query bezpośrednio w repozytorium.

10. Menu i styl

Dodaj do aplikacji menu skonstruowane w Thymeleaf oraz podstawowy arkusz stylów. Wprowadzenie do tematu podziału stron w Thymeleaf można znaleźć na przykład pod adresem:

https://www.baeldung.com/spring-thymeleaf-fragments#views

11. Dostosowanie aplikacji SpringBooks

- Dodaj do aplikacji możliwość zarządzania danymi wydawców modelu Publisher oraz danymi kategorii modelu Category uzupełniając kod o odpowiednie kontrolery (dodaj repozytoria i usługi jeśli nie zostały dodane wcześniej).
- Dodaj do formularzy z danymi książek pola select do wyboru wydawcy i kategorii z listy dostępnych w bazie danych. Wprowadzenie można znaleźć pod adresem: https://www.baeldung.com/thymeleaf-select-option
- Oprogramuj sprawdzanie poprawności danych po stronie serwera.
- Inne według własnych pomysłów. (Opcja)

12. Opublikowanie aplikacji na serwerze foka

Wyeksportuj aplikację do pliku .war wybierając projekt i opcję Export |WAR file. Opublikuj aplikację na swoim egzemplarzu Tomcat na serwerze foka.

Sprawozdanie

W sprawozdaniu w systemie Sprawer wyślij link do działającej aplikacji wystawionej na serwerze foka oraz folder main i plik build.gradle z projektu ze źródłami spakowany do pliku .zip. W przypadku, gdy projekt nie pochodzi z Eclipse IDE, proszę dodatkowo w komentarzu napisać w jakim IDE był realizowany.